

Vej- og Parkafdelingen
By- og Miljøforvaltningen
Rosenkæret 39
2860 Søborg

vejpark@gladsaxe.dk

Biodiversitetsgruppens høringssvar til plejeplan og projektforslag vedr. Bagsværd Fort - november 2011.

Tak for muligheden for at kommentere på plejeplan og projektforslag for Bagsværd Fort.

Det er glædeligt, at der kastes lys over den historie, som Landbefæstningens nordfront indeholder, og at der bliver offentlig adgang til fortanlægget. Vi synes dog, at hensynet til eksponering af fortet, er prioriteret for højt i forhold til bevarelse af biodiversitet og i forhold til bevarelse/udvikling af et parkområde med mulighed for forskelligartede oplevelser.

I det følgende vil vi primært koncentrere os om de forhold, som vi af hensyn til den biologiske mangfoldighed ønsker anderledes.

Vores anbefalinger i forhold til den biologiske mangfoldighed kan kort opsummeres således:

1. Området bør først undersøges grundigt for beskyttelseskrævende arter inden yderligere indgreb foretages.
2. Mest mulig "vild" natur bør bevares på området. Der bør især passes godt på at bevare gamle træer og dødt ved, da begge byder på levesteder for mange organismer.
3. Ved valg af vedligeholdelseskrævende tiltag bør det overvejes, om begrænsede driftsmidler er bedre anvendt på anden vis f.eks. ved bekæmpelse af invasive plantearter andre steder i kommunen (pileurt, gyldenris og kæmpe bjørneklo) end ved mere æstetisk motiverede tiltag.

En kort begrundelse for punkterne følger:

Ad 1) Undersøgelse for beskyttelseskrævende plante- og dyrearter

Af beskrivelsen i plejeplanen fremgår det slet ikke, at planens gennemførelse er under forudsætning af, at der ikke på området findes særligt beskyttede organismer (Habitatdirektivets bilag IV) eller på anden måde beskyttelseskrævende organismer (Rødlistestatus som truet, sjælden etc.), som ikke kan tilgodeses på anden vis. Til sammenligning kan henvises til den meget udførlige beskrivelse af forundersøgelser og naturhensyn ved anlæg af multihallen i Mørkhøj.

Især tilstedeværelse af flagermus vil vi anbefale bliver undersøgt inden projektet iværksættes. Træerne på selve fortlegemet er nu fældet, så hvad der måtte have

været af overvinterende flagermus, må nu anses for døde. Nogle af træerne omkring fortlegemet har en størrelse, hvor der er sandsynlighed for, at der kan være huller eller sprækker, der kan huse flagermus. Sprækker og hulheder i fortlegemet eller kaponieren kan også være hjemsted for flagermus.

At undersøge for forekomst af flagermus er en tidskrævende opgave jf. f.eks. "Kortlægning af ynglesteder og andre rasteområder for flagermus i Københavns grønne områder sommeren 2009" af Amphi Consult - rekvireret af Københavns Kommune. Findes der flagermus i f.eks. et træ kan det f.eks. være nødvendigt at bevare såvel selve træet som den gruppe træer, det indgår i.

Såvel undervegetationen som tørgraven, der ikke altid er tør, kan måske også rumme beskyttelseskrævende organismer.

Vi mener således, at der bør foretages en grundig undersøgelse af områderne for bl.a. tilstedeværelsen af flagermus inden der fældes træer mellem fortlegemet og Bagsværd Fort Folkepark og inden der påbegyndes anlæg af den tænkte forhindringsbane.

Ad 2) Mest mulig "vild" natur

Hvis fortet skal tiltrække sig opmærksomhed, giver det mening, at der skal være indkig til fortet fra Bagsværd Hovedgade, - hvilket også formodes at være et krav fra Kulturarvsstyrelsen, men det betyder desværre et tab af det, der i udkastet omtales som "en unik skovoplevelse", og det medfører færre skjulesteder for dyrelivet. På den øvrige del af området udenfor selve fortlegemet dvs. på skråningen mod Louisehøj og i hjørnet mod Møllemarken, håber vi derfor at så meget som muligt af den "vilde" natur vil blive bevaret.

Vand er vigtigt i landskabet og i byområder. Når "tørgraven" nogle steder kan være vandlidende, så vil vi anbefale, at man sørger for, at der bevares steder med pytter og våd bund. Teknisk skulle det nok kunne kombineres med ønsket om, at publikum kan gå tørskoet rundt om fortlegemet. Vand var også en naturlig del af anlægget, da det blev etableret. Af tegninger gengivet i fredningsforslaget ses, at på skråningen mod Louisehøj lå et lille vandhul. Et tilsvarende vandhul kan desværre ikke etableres uden en dispensation fra fredningen, men det ville være til fordel for dyrelivet i området.

Mod nord danner landskabet en vold, der forhindrer indkig til fortet fra den derværende bebyggelse på Louisehøj. Skitserne af området forventede udvikling over tid kunne tyde på, at repræsentationen af især større træer påtænkes voldsomt indskrænket. Denne påtænkte omfattende rydning af træer og undervegetation mod nord har vi derfor umiddelbart vanskeligt ved at forstå. Da fortets omgivelser nu er bebyggede - modsat ved fortets opførelse - så kan man jo alligevel ikke genskabe billedet af fortet beliggende i et åbent landskab og indpasset, så det kunne give en fremrykkende fjende en ubehagelig overraskelse. Vi vil derfor foreslå, at træerne på skråningen mod Louisehøj ikke fældes, og at såfremt der skal skabes indkig til fortet fra dette område af parken, så gøres det således, at der skabes kileformede åbne områder ind i vegetationen.

En undervegetation i området mod nord bestående af langt græs kan være at foretrække frem for plejekrævende kort græs, men som anført i udkastet til plejeplan og projektforslag, så har de eksisterende træer også den funktion at minimere erosion på skråningerne. Det kan godt være, at en række af træerne

ikke kan klare at stå alene, hvis der ryddes i den eksisterende bevoksning, i sådanne tilfælde anbefaler vi at bevare grupper af træer i stedet for at fjerne hele gruppen. Af hensyn til både dyreliv, skovoplevelse og modvirkning af erosion vil vi dog kraftigt henstille til, at der hele tiden sørges for at være rigeligt med gamle træer på fortområdet nordlige del. Modsat de nuværende planer for selve parkområdet ser vi gerne, at naturen i området på overgangen mellem parken og fortet bliver så naturnær som muligt dvs. med ikke-opstammede træer med naturligt vanris, døde og brækkede grene i "skovbunden" etc. Dødt ved under træer vil hurtigt blive dækket af vedbend.

Tæt vegetation giver ofte ly og skjul til en række organismer, som i et åbent og mere plejet landskab vil have vanskeligt ved at kunne eksistere. Vores holdning er, at det oftere vil give flere borgere større oplevelser, at se dyr kigge frem fra deres skjul i en forholdsvis tæt vegetation end at kigge på et æstetisk, men temmelig livløst anlæg, hvor eneste forandring vil være andre besøgende på fortet. Der synes heldigvis ikke altid at være modsætning mellem dyrelivets og menneskets behov.

Plæneområdet i parken, specielt området nord for den asfalterede øst-vest gående sti, kunne med fordel anlægges, så området fremmer biodiversiteten. Det må formodes at de besøgende vil kigge på fortet fra stien eller fra græsområdet mellem stien og selve fortet. Herved kan det angivne plæneområde plejes mindre intensivt, således at der på sigt kan vokse urter, der tiltrækker insekter.

Mere asfalt i naturen ser vi nødt, med mindre der er tungtvejende grunde i form af f.eks. at sikre komfortable og sikre cykel- og gang-forbindelser eller sikre logiske forbindelsesveje mellem delområder. Derfor synes vi ikke om, at man i et naturområde med "vildt" præg påtænker at asfaltere en sti til legeformål. Det glæder os dog, at der i området mod Møllemarken så vidt som muligt beholdes skov- og kratbevoksning, som den er i dag.

Generelt set synes vi, at den planlagte ændring og pleje af Bagsværd Folkepark går imod hvad der ellers ønskes i kommunen. Bagsværd Folkepark ønskes ifølge plejeplanen omlagt til et område, der skal være så neutralt som muligt dvs. med kortklippet græs og opstammede træer – og intet andet. Folkeparken ønskes således kun at være en slags tomrum, der skal lægge op til oplevelsen af kulturen i form af selve fortet. I Gladsaxe Kommune ønskes det, at virksomheder inddrager det "blå" og det "grønne" i deres omgivelser dvs. indarbejder systemer med vand og planter for at tilbageholde vand efter regnskyl og øge biodiversiteten af planter og dyr ved at etablere flere grønne områder. Andre steder i kommunens fredede naturområder er der planer om at etablere anlæg, der kan være med til at trække flere borgere ud i naturen eller forlænge borgernes tilstedeværelse i områder. Det undrer os således, at der i Bagsværd Folkepark skal fjernes anlæg og planter f.eks. hække, legeredskaber og tilsyneladende også bænke. Fredningens §1 angiver, at fredningen har til formål at sikre anvendelsen som et rekreativt kultur- og parkmiljø. Vi mener at et rekreativt parkmiljø fremmes ved at parkområdet giver forskelligartede oplevelser, vi vil derfor opfordre til, at der udarbejdes et nyt plejeforslag for parkområdet, hvor der fokuseres på, at det skal være et rekreativt område, hvor der gerne må være plads til de nuværende legeredskaber, der primært er til små børn, og at der etableres forskellige "natur-rum" f.eks. ved anvendelse af

forskellige arter af buske og planter, der kan øge stedets biodiversitet bl.a. ved at tiltrække insekter og fugle.

Ad 3) Anvendelse af driftsmidler

Dødt træ/ved er levested for en lang række organismer, så hvis man bibeholdt undervegetationen på den nordlige del af skråningen, kunne man formodentlig reducere driftsudgifterne og samtidig give naturen et lift. Samtidig vil det forhindre erosion, da menneskelig færdsel op og ned af skråningerne hermed næppe vil være ligeså fristende, som hvis skråningen er ubevokset eller kun er græsklædt.

Set i et større perspektiv er det tankevækkende, at man år tilbage fandt midler til æstetisk præget pleje (f.eks. fjernelse af vanris på træer forskellige steder i kommunen, hvor det ikke synes begrundet i behov for indsigt), hvor en beskeden indsats dengang formodentlig kunne have forhindre at f.eks. gyldenris blev det problem, som nu er tilfældet. Havde man dog blot prioriteret anderledes. I dag vokser problemet med de invasive plantearter. Vi mener derfor at enhver mulig reduktion i mere æstetisk præget plejeindsats bør tilstræbes, og de herved frigivne ressourcer, bør anvendes på andre svært tiltrængte områder, som bekæmpelse af invasive plante- og dyrearter.

Øvrigt:

Det er fint tænkt med en naturlig barriere med brombærkrat på fortlegemets tag, så børn og andre nysgerrige ikke falder de mange meter ned fra fortets tag. Der vil dog ofte være huller i naturlig vegetation især i opvækstfasen, så af sikkerhedsmæssige årsager kan det overvejes at kombinere bevoksningen med et hegn, der med tiden vil blive skjult i vegetationen.

Ved valget af materialer til forhindringsbanen håber vi, at man vil tage hensyn til miljøet ved at vælge materialer uden trykimprægning, men i stedet materialer som ældes med ynde.

I planen er ikke anført opsætning eller bevarelse af bænke og skraldespande. Hvis publikum skal kunne nyde anlægget vil bænke og skraldespande være ganske vigtigt. De nuværende skraldespande er flittigt brugt af hundeluftere til afskaffelse af hundeposer med indhold, og bænke giver mulighed for, at besøgende kan tage sig et hvil og dermed nyde området længere.

Tak for muligheden for at kommentere plejeplanen og projektforslaget. Vi står naturligvis til disposition for uddybning af punkterne.

Biodiversitetsgruppen
Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe

Malene Nielsen
Rugtoften 13B
2880 Bagsværd
Tlf.: 48 41 63 20